

אצבע יש ו' עצמות, הרי ארבעים ושמונה שחסרו. ויתר, שיש בו מאתים שמזונים ואחד אברים, כגון אשה, שכל אשה יתרה על איש בחמשה אברים כדלקמן, ונבראת האשה הזאת כשהיא יתירה ד' אצבעות, שבכל יד ורגל יש לה אצבע נוספת, ובכל אצבע יש ו' עצמות הרי כ"ט יתירים, וכשנוסיפן על רמ"ח אברים הרי רע"ז⁽³⁴⁾.

כולן, כל אלו היתרים חשובין לאברים, והם עולין למנין קב"ה. ושמעין מהך ברייתא דאף דלהאי גברא שיש לו רפ"א אברים, ורובא דידיה הוה קמ"א. וכן גבי חסר שיש לו רק מאתים אברים ורובא דידיה הוה ק"א, מכל מקום רק קכ"ה חשיב רובא. וחידוש זה באה הברייתא הקודמת להשמיענו.

מאי טעמא?

זיל בתר רובא דאינשי, וברוב האנשים קכ"ה הוי רוב מנין⁽³⁵⁾.

תנן התם: רוב בנינו — רוב עצמות בנין גופו של מת, ורוב מנינו — רוב מנין עצמות אבריו של מת, אף על פי שאין בהן שיעור רובע הקב⁽³¹⁾ של עצמות, טמאין באהל.

תנו רבנן: איזהו רוב בנינו? שני שוקיים וירך אחד. והטעם דבהכי חשבין רוב בנין: הואיל ורוב גובהו בגודל, שזהו רוב הגובה באדם גדול [כלומר באדם רגיל שאבריו אינם קטנים ביחס לגופו], ללא הראש⁽³²⁾.

איזהו רוב מנינו — קב"ה⁽³³⁾.

אמר ליה רבינא לרבא: וכי תנא מנינא אתא לאשמעינן? דכיון דרמ"ח אברים יש באדם, פשיטא שרובא הוי קכ"ה.

אמר ליה: הא קא משמע לך, כדתניא: אדם חסר, שאין בו אלא מאתים אברים במקום מאתים ארבעים ושמונה, וכגון שנברא חסר בכל יד ורגל ב' אצבעות שהם שמונה, ובכל

העצמות יהיה מרוב הבנין או המנין. ולעומת זאת, רוב מנין או בנין, כשאין בו רובע קב עצמות, מטמא רק כשיש בו עצמות שלימות של רוב המנין או הבנין.

32. גירסא אחרת: הואיל ורוב בנינו בגודל — בגובה.

33. כגון ראשי אצבעות הידים והרגלים, וכיוצא בהם. ר"ב אהלות ב א.

34. וד' הנותרין, כתב רש"י: לא ידענא היכי מיתרמי. ועיין רבינו גרשום].

35. לכאורה הרי יש מחצה זכרים ומחצה נקבות ובאשה לא הוי קכ"ה רוב מנין? אלא שמצרפים

31. רוב הראשונים [הר"ש, הרמב"ם ועוד, וכן פירשה הר"ב], סוכרים שטומאת רובע קב עצמות אינה צריכה להיות דוקא מרוב בנינו או מרוב מנינו של המת, שהרי גם אם אין בהן שיעור רובע קב עצמות הן מטמאות, כמו ששינו במשנה, "ורוב בנינו ורוב מנינו של מת, אע"פ שאין בהם רובע, טמאים".

אבל התוס' בנזיר דף מט ב הבינו את המשנה שלא כדברי הר"ש והרמב"ם. ולפי דבריהם, גם רובע קב עצמות מטמא דוקא במקרה שמקורם של העצמות הוא מרוב הבנין או המנין. וסוכרים התוס', שהחידוש בשיעור של רובע עצמות הוא, שגם אם רובע הקב אינו מכיל עצמות שלימות, אלא חלקי עצמות בלבד, הרי הוא מטמא, ובלבד שמקורם של חלקי